

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

В И С Н О В О К

**до проекту Закону України
про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо
відміни норм, які передбачають посилення фіскального тиску шляхом
розширення сфери застосування реєстраторів розрахункових операцій
(реєстр. № 2644 від 20.12.2019 р.)**

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації розглянув на своєму засіданні 29 квітня 2020 року (протокол № 18) проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відміни норм, які передбачають посилення фіскального тиску шляхом розширення сфери застосування реєстраторів розрахункових операцій, реєстр. № 2644 від 20.12.2019р., поданий народними депутатами України Поляковим А. Е., Яцик Ю. Г., Скороход А. К. та іншими.

Проектом пропонується внести зміни до законів України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг», «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального» та «Про захист прав споживачів», спрямовані на скасування норм, які вносяться Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» та інших законів України щодо детінізації розрахунків у сфері торгівлі та послуг» № 128-IX (далі – Закон № 128-IX), саме:

уточнити визначення деяких термінів;

скасувати положення щодо запровадження програмних реєстраторів розрахункових операцій, а також механізму компенсації вартості покупки споживачам (покупцям), які виявлять порушення встановленого порядку проведення розрахунків при придбанні товарів (послуг) /так званий «кешбек»/;

пом'якшити відповідальність суб'єктів господарювання за порушення у сфері застосування реєстраторів розрахункових операцій

скасувати та уточнити окремі положення, які передбачають розширення сфери застосування реєстраторів розрахункових операцій.

У пояснювальній записці до законопроекту зазначено, що «17 жовтня 2019 року Президент України підписав Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» щодо детінізації розрахунків в сфері торгівлі і послуг» №128-ІХ.

Зазначений Закон має виключно негативне сприйняття з боку представників легального малого бізнесу, оскільки його практична реалізація призведе до нівелювання переваг спрощеної системи оподаткування, зокрема, збільшення та здорожчання процедур адміністрування малого та мікропідприємництва. Практичне застосування Закону може призвести до бізнес-еміграції підприємців, особливо тих, які не мають значних капіталовкладень, у країни з більш сприятливим податковим кліматом, та/або може змусити підприємців, які мають певні капіталовкладення – призупиняти або скорочувати свою діяльність, або взагалі шукати нові місця заробітку, у тому числі в інших країнах».

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку зазначає, що для прийняття виваженого рішення щодо пропозицій проекту доцільно отримати висновок Уряду та зауважує наступне, головною вадою внесеного проекту є те, що законодавча ініціатива зводиться до повернення раніше діючих норм законів України не передбачаючи альтернативних шляхів вирішення проблеми забезпечення належного державного контролю за розрахунковими операціями, обігом безготівкових та готівкових коштів, обліком товарів, реєстрацією наданих послуг, яке потребує системного вдосконалення відповідних норм. Управління зазначає, що запровадження норм Закону № 128-ІХ було зумовлено саме значними обсягами «тінізації» економіки та необхідністю впровадження мотиваційних заходів, спрямованих на виведення з тіньового обігу частки готівкових розрахунків та «відбілювання» обігу товарів, що реалізуються без офіційного відображення розрахункових операцій суб'єктами господарювання у сферах торгівлі, громадського харчування та послуг, залучення більшої кількості суб'єктів господарювання до застосування реєстраторів розрахункових операцій, створення таким чином рівних конкурентних умов для ведення господарської діяльності.

Також управління зауважує, що відсутність практики застосування запропонованих Законом № 128-ІХ інструментів контролю не дозволяє об'єктивно оцінити їх вплив на, з одного боку, подолання тіньової економіки, а, з другого боку, умови ведення бізнесу. За таких умов перегляд зазначених інструментів має здійснюватися, виходячи з необхідності вирішення завдань детінізації економіки, підвищення рівня захисту прав споживачів, врахування балансу інтересів бізнесу та держави. Також запропонований у проекті підхід щодо внесення змін до положень закону, які ще не набрали чинності (датою набрання чинності якими Законом № 128-ІХ визначені 19 квітня 2020 року та 1 жовтня 2020 року), не узгоджується з вимогами ч. 6 ст. 91 Регламенту Верховної Ради України, згідно з якою «до законопроекту про внесення змін до законів додається порівняльна таблиця, яка містить редакцію відповідних

положень (статей, частин, пунктів, абзаців тощо) чинного закону та нову його редакцію з урахуванням запропонованих змін».

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету своїм висновком зазначає, що законопроект матиме опосередкований вплив на показники бюджету (може призвести до зміни показників доходів бюджетів залежно від практики застосування даної законодавчої ініціативи). У разі прийняття відповідного закону він може набирати чинності згідно із законодавством.

Міністерство фінансів України у своєму експертному висновку відмічає, що реалізація законопроекту не матиме безпосереднього впливу на показники бюджету та не потребуватиме витрат з державного та місцевих бюджетів. Крім того, на думку міністерства, передбачена законопроектом відміна механізму «кешбек» не лише не матиме заявленого позитивного ефекту, а й знизить рівень захисту прав споживачів шляхом відміни можливості контролю з боку суспільства за дотриманням суб'єктами господарювання обов'язку щодо видачі розрахункових документів, які підтверджують здійснення розрахункових операцій. До законопроекту не надано фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки), яке вимагається відповідно до частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України та частини третьої статті 91 Регламенту Верховної Ради України.

Міністерство фінансів України також звертає увагу, що законодавча пропозиція щодо стягнення фінансових санкцій за порушення вимог Закону з суб'єктів господарювання за місцем їх реєстрації до відповідного місцевого бюджету не відповідає вимогам Бюджетного кодексу України. Крім того, загалом питання зарахування доходів до державного і місцевих бюджетів є предметом регулювання виключно бюджетного законодавства.

Враховуючи зазначене, за результатами обговорення Комітет **ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України **повернути на доопрацювання суб'єктам права законодавчої ініціативи** проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відміни норм, які передбачають посилення фіскального тиску шляхом розширення сфери застосування реєстраторів розрахункових операцій, реєстр. № 2644 від 20.12.2019р., поданий народними депутатами України Поляковим А. Е., Яцик Ю. Г., Скороход А. К. та іншими.

2. Направити висновок Комітету про розгляд зазначеного законопроекту до Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики.

Голова Комітету

М. В. Крячко